

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Center
Republike Slovenije
za poklicno
izobraževanje

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

PRILOGA 6:
DELNO EVALVACIJSKO POROČILO
O ANKETIRANJU PREDSTAVNIKOV ZBORNIC
PODROČJE: VMESNI PREIZKUSI

Besedilo ni jezikovno pregledano

Pripravili: Darja Štirn, mag. Tina Klarič

Ljubljana, oktober 2019

KAZALO VSEBINE

1	UVOD	1
2	METODOLOGIJA	2
2.1	Osnovna raziskovalna metoda	2
2.2	Populacija, zajeta v raziskavo.....	2
2.3	Postopek zbiranja podatkov in instrument.....	2
2.4	Opis postopka obdelave podatkov	3
3	REZULTATI IN INTERPRETACIJA	4
3.1	Ocena izvedbe vmesnih preizkusov	4
3.2	Ocena usposabljanja in usposobljenost nadzornikov za izvedbo vmesnih preizkusov9	
3.3	Ocena Zapisnika o opravljanju vmesnega preizkusa.....	13
4	LITERATURA	17
5	PRILOGE.....	18
5.1	PRILOGA C – Anketni vprašalnik za področje vmesnih preizkusov za zbornici	18

KAZALO TABEL

<i>Tabela 1: Pozitivne plati izvedbe vmesnih preizkusov - OZS</i>	4
<i>Tabela 2: Pozitivne plati izvedbe vmesnih preizkusov - GZS</i>	4
<i>Tabela 3: Pozitivne plati izvedbe vmesnih preizkusov - skupaj</i>	5
<i>Tabela 4: Izboljšave za izvedbo vmesnih preizkusov - OZS</i>	7
<i>Tabela 5: Izboljšave za izvedbo vmesnih preizkusov - GZS</i>	8
<i>Tabela 6: Izboljšave za izvedbo vmesnih preizkusov - skupaj</i>	8
<i>Tabela 7: Pozitivni vidiki usposabljanja nadzornikov - OZS</i>	9
<i>Tabela 8: Pozitivni vidiki usposabljanja nadzornikov - GZS</i>	9
<i>Tabela 9: Pozitivni vidiki usposabljanja nadzornikov - skupaj</i>	10
<i>Tabela 10: Izboljšave za usposabljanje nadzornikov - OZS</i>	10
<i>Tabela 11: Izboljšave za usposabljanje nadzornikov - GZS</i>	11
<i>Tabela 12: Izboljšave za usposabljanje nadzornikov - skupaj</i>	11
<i>Tabela 13: Ocena usposobljenosti nadzornikov za izvedbo vmesnih preizkusov - OZS</i>	12
<i>Tabela 14: Ocena usposobljenosti nadzornikov za izvedbo vmesnih preizkusov - GZS</i>	12
<i>Tabela 15: Ocena usposobljenosti nadzornikov za izvedbo vmesnih preizkusov - skupaj</i>	12
<i>Tabela 16: Pozitivni vidiki zapisnika o vmesnih preizkusih - OZS</i>	13
<i>Tabela 17: Pozitivni vidiki zapisnika o vmesnih preizkusih - GZS</i>	13
<i>Tabela 18: Pozitivni vidiki zapisnika o vmesnih preizkusih - skupaj</i>	13
<i>Tabela 19: Predlog izboljšav Zapisnika o opravljanju vmesnih preizkusov - OZS</i>	14
<i>Tabela 20: Pozitivne plati izvedbe vmesnih preizkusov - GZS</i>	14
<i>Tabela 21: Pozitivne plati izvedbe vmesnih izpitov - skupaj</i>	14
<i>Tabela 22: Morebitne dopolnitve rubrike »Doseganje kompetenc vajenca« - OZS</i>	15
<i>Tabela 23: Morebitne dopolnitve rubrike »Doseganje kompetenc vajenca« - GZS</i>	15
<i>Tabela 24: Morebitne dopolnitve rubrike »Doseganje kompetenc vajenca« - skupaj</i>	15
<i>Tabela 25: Morebitne dopolnitve rubrike »Mnenje nadzornika o delodajalcu in mentorju« - OZS</i>	16
<i>Tabela 26: Morebitne dopolnitve rubrike »Mnenje nadzornika o delodajalcu in mentorju« - GZS</i>	16
<i>Tabela 27: Morebitne dopolnitve rubrike »Mnenje nadzornika o delodajalcu in mentorju« - skupaj</i>	16

UPORABLJENE KRATICE

CPI – Center Republike Slovenije za poklicno izobraževanje

FURS – Finančna uprava Republike Slovenije

GZS – Gospodarska zbornica Slovenije

KPU – katalog praktičnega usposabljanja

MIZŠ – Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport

NIV – načrt izvajanja vajeništva

OZS – Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije

OOZ – Območna obrtno-podjetniška zbornica

PPT – power point predstavitev

ZPIZ – Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje

ZZZS – Zavod za zdravstveno varstvo Slovenije

1 UVOD

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije in Gospodarska zbornica Slovenije sta, v skladu z Zakonom o vajeništvu, v šolskem letu 2018/2019 izvedli vmesne preizkuse v vajeniških programih poklicnega izobraževanja, ki se poskusno izvajajo. Zanimalo nas je:

- ~ Kako na zbornicah ocenjujejo izvedbo vmesnih preizkusov?
- ~ Kako ocenjujejo usposabljanja in usposobljenost nadzornikov za izvedbo vmesnih preizkusov?
- ~ Kako ocenjujejo Zapisnik o opravljanju vmesnega preizkusa?

2 METODOLOGIJA

2.1 Osnovna raziskovalna metoda

Izvedli smo kvalitativno raziskavo, ki jo Mesec (1998) opredeli kot raziskavo, pri kateri osnovno izkustveno gradivo, zbrano v raziskovalnem procesu, sestavljajo besedni opisi ali pripovedi. Pri tovrstnih raziskavah ne moremo govoriti o reprezentativnem vzorčenju in statističnem posploševanju na širšo populacijo.

2.2 Populacija, zajeta v raziskavo

A. Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije (OZS)

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije (OZS) je krovna organizacija, ki skupaj z 62 območnimi obrtno-podjetniškimi zbornicami (OOZ), tvori obrtno-podjetniški zbornični sistem. OZS in vse OOZ so samostojne pravne osebe, vodijo pa jih obrtniki-funkcionarji prostovoljno. (<http://www.ozs.si/Ozbornici/Predstavitev.aspx>)

B. Gospodarska zbornica Slovenije (GZS)

GZS je največja, najmočnejša in najvplivnejša povezava gospodarstva v Sloveniji. Njeno temeljno poslanstvo je izboljševanje poslovnega okolja, kar posledično omogoča večjo gospodarska rast. GZS je mrežno organizirana in pokriva tako vse regije Slovenije, kot tudi panoge dejavnosti. Poleg lobističnih aktivnosti nudi širok nabor najrazličnejših storitev podpore poslovanju podjetij doma in v tujini.

(https://www.gzs.si/o_gzs/vsebina/Organizacija-GZS/Kdo-smo)

2.3 Postopek zbiranja podatkov in instrument

V raziskavi smo uporabili anketni vprašalnik z vprašanji odprtega tipa. Predstavnik zbornice sta vprašalnik izpolnila v obdobju junij – julij 2019. Za potrebe naše raziskave smo pripravili 6 odprtih vprašanj in 13 podvprašanj (PRILOGA C – Anketni vprašalnik za področje vmesnih preizkusov za zbornici).

Vprašanja smo razdelili na 5 področij:

1. Ocena izvedbe vmesnih preizkusov
2. Ocena usposabljanja in usposobljenost nadzornikov za izvedbo vmesnih preizkusov
3. Ocena Zapisnika o opravljanju vmesnega preizkusa

4. Aktivnosti zbornic za promocijo vajeništva, Nadaljnji razvoj vajeništva v Sloveniji¹

2.4 Opis postopka obdelave podatkov

Osnovno empirično gradivo – zapise odgovorov – smo najprej uredili. Nato smo posamezno besedilo razčlenili, da smo dobili enote kodiranja in jim pripisali temeljne pojme oziroma kode. Potem smo iz množice pojmov izbrali tiste, ki so relevantni za našo raziskavo in jih združili v kategorije. Kategorije smo nato primerjali med seboj in jih razporedili v domnevne odnose, na podlagi česar smo potem oblikovali končne interpretacije. Odgovore intervjuvancev smo v posameznih primerih razvrstili v več kategorij, zato število odgovorov v nekaterih tabelah ni enako številu intervjuvancev.

¹ Po pregledu rezultatov evalvacije in interpretacij dobljenih podatkov smo na podlagi pripomb enega od deležnikov ugotovili, da prihaja do neskladij v razumevanju zbranih podatkov in na njih temelječih interpretacij, zato ugotavljamo, da ima v tem delu evalvacija nižjo veljavnost zato smo ta del iz evalvacijskega poročila izključili.

3 REZULTATI IN INTERPRETACIJA

3.1 Ocena izvedbe vmesnih preizkusov

1. a) Kako ocenjujete letošnjo izvedbo vmesnih preizkusov? Kaj je bilo dobro?

A. OZS

Tabela 1: Pozitivne plati izvedbe vmesnih preizkusov - OZS

Kategorija	Primer odgovora
Kakovostna izvedba	Izvedba vmesnega preizkusa je kakovostno potekala od začetne komunikacije z delodajalcem in vajencem preko dobrega nadzora izvedbe vmesnega preizkusa do zaključka in svetovanja vajencu. Vmesni preizkus se je zaključil s pogovorom z mentorjem v podjetju. Prav ti napotki so ključni pri nadaljnji usmeritvi in izvedbi praktičnega usposabljanja z delom.
Dobri pogoji za izvedbo vmesnih preizkusov	Kljub manjšemu odstopanju lahko generalno ocenimo, da so bili pri vmesnih preizkusih v vseh obratovalnicah izpolnjeni materialni (prostor in oprema) in kadrovske pogoji, zagotovljeno je bilo primerno delovno okolje.
Dobro sodelovanje	Prijazen in korekten sprejem strokovnih nadzornikov je bil zaznan praktično v vseh obratovalnicah. Sodelovanje med zbornicami, delodajalci in šolami je bilo dobro.

B. GZS

Tabela 2: Pozitivne plati izvedbe vmesnih preizkusov - GZS

Kategorija	Primer odgovora
Ustrezne priprave na vmesne preizkuse	Opažamo, da je bilo zelo koristno, da smo pred začetkom izvajanja pripravili usposabljanje oz. delavnico za mentorje in nadzornike, odgovorne za vmesne preizkuse. Tako eni kot drugi so prejeli gradivo za izvajanje vmesnih preizkusov: PPT s predavanja, navodila za izvajanje vmesnih preizkusov, »check listo« – pregled bistvenih informacij pri izvedbi vmesnega preizkusa, KPU in tudi osnutek zapisnika, da so bili na izvedbo pripravljeni. Navodila smo tudi javno objavili na spletu. Mentorjem je bilo všeč, da so lahko sami sodelovali pri naboru nalog, saj so točno vedeli, kateri delovni postopki so takrat v podjetju aktualni in so tako prilagodili vmesne preizkuse trenutnim delovnim procesom.
Dobro obveščanje	Pred začetkom izvedbe vmesnih preizkusov smo pravočasno informirali mentorje in nadzornike (kako bodo preizkusi potekali). Zavedamo se, da je, v primeru, ko vsi vključeni pravočasno dobijo informacije, izvedba bolj predvidljiva in korektno izpeljana. Tudi vajence smo obvestili, kako bo izgledal vmesni preizkus. Obveščanje je potekalo po navadni pošti in elektronsko. Na vprašanja smo odgovarjali tudi po telefonu. O poteku vmesnih preizkusov smo konstantno obveščali tudi vse vključene šole, usklajevali z njimi potek in jih tudi povabili na samo izvedbo.
Kakovostna izvedba	Predstavniki zbornic smo na prvih izvedbah nadzornike spremljali in tako na kraju samem preverjali način izvajanja. Za nadzornike smo pripravili tudi vso spremno dokumentacijo. Nadzorniki so tako vajenec in mentorje pohvalili.

Kategorija	Primer odgovora
	Pohvale so se v večini regijah nanašale tudi na organizatorje PUD-a, da poleg mentorjev lepo skrbijo za vaje.
Dobro sodelovanje	Mentorjem je bilo všeč, da so lahko sami sodelovali pri naboru nalog, saj so točno vedeli, kateri delovni postopki so takrat v podjetju aktualni in so tako prilagodili vmesne preizkuse trenutnim delovnim procesom.

C. SKUPAJ

Tabela 3: Pozitivne plati izvedbe vmesnih preizkusov - skupaj

Kategorija	OZS	GZS	Skupaj
Kakovostna izvedba	1	1	2
Dobri pogoji za izvedbo vmesnih preizkusov	1	/	1
Dobro sodelovanje	1	1	2
Ustrezne priprave na vmesne preizkuse	/	1	1
Dobro obveščanje	/	1	1

Obe zbornici sta zadovoljni z letošnjo izvedbo vmesnih preizkusov (tabela 1, tabela 2, tabela 3). Menita, da je bila izvedba kakovostna, kar ponazori primer odgovora:

»Izvedba vmesnega preizkusa je kakovostno potekala od začetne komunikacije z delodajalcem in vajencem preko dobrega nadzora izvedbe vmesnega preizkusa do zaključka in svetovanja vajencu.«

Obe zbornici sta pohvalili dobro sodelovanje med šolo, delodajalci, nadzorniki, zbornicama in vajenci. Na GZS so izpostavili, da je bilo mentorjem *»...všeč, da so lahko sami sodelovali pri naboru nalog, saj so točno vedeli, kateri delovni postopki so takrat v podjetju aktualni in so tako prilagodili vmesne preizkuse trenutnim delovnim procesom.«*

Na OZS so pohvalili še materialne in kadrovske pogoje v podjetjih, kjer so vajenci na praktičnem usposabljanju.

Na GZS pa so izpostavili še dobro pripravo na vmesne preizkuse in dobro obveščanje:

»Opažamo, da je bilo zelo koristno, da smo pred začetkom izvajanja pripravili usposabljanje oz. delavnico za mentorje in nadzornike, odgovorne za vmesne preizkuse. Tako eni kot drugi so prejeli gradivo za izvajanje vmesnih preizkusov ... Pred začetkom izvedbe vmesnih preizkusov smo pravočasno informirali mentorje in nadzornike (kako bodo preizkusi potekali). Zavedamo se, da v primeru, ko vsi vključeni pravočasno dobijo informacije, izvedba bolj predvidljiva in korektno izpeljana. Tudi vajence smo obvestili, kako bo izgledal vmesni preizkus.«

1. b) Kako ocenjujete letošnjo izvedbo vmesnih preizkusov? Kje so potrebne izboljšave? Kakšni so vaši predlogi za izboljšave?

A. OZS

Kljub temu, da je bilo na vmesnih preizkusih poskrbljeno za varnost in zdravje na delovnem mesu, gre predlog v smer povečanja pomembnosti varovanja zdravja in varstva pri delu, s

poudarkom na ekologiji. Predlagamo, da se vmesni preizkus začne s predstavitvijo varstva pri delu in vplivom procesa izdelave izdelka oziroma storitve na okolje. Vajenec obrazloži povezavo med izdelkom in kakšno obremenitev izdelava tega izdelka pomeni za okolje.

Uvedba predhodno pripravljenega enotnega izdelka oziroma storitve. Predlagamo, da se za vsako šolsko leto pripravi naloga za enoten izdelek oziroma storitev in delovni preizkus za vsak posamezen izobraževalni program. To bi bilo nekakšno vodilo oziroma kriterij za izbiro delovnih preizkusov, ki jih po pravilu izberejo mentorji v podjetju, v dogovoru z vajenci. Mentor naj bi predlagal najmanj 3 delovne preizkuse, glede na trenutno razpoložljive kapacitete in uporabo delovnih sredstev. Predlagan enoten izdelek/polizdelek oziroma storitev ne bi bila obvezna, lahko pa služi kot etalon pri izbiri posameznega vmesnega preizkusa. S tem bi poskušali doseči višji nivo težavnosti pri vmesnih preizkusih in skušali zmanjšati odstopanja med posameznimi vmesnimi preizkusi. Enotna naloga za vmesni preizkus bi sicer prinesla večjo finančno obremenitev pri pripravi vmesnega preizkusa, a bi posledično dvignila kakovost posameznega vmesnega preizkusa. Za pripravo enotnega delovnega preizkusa bi poskrbeli zbornici s svojimi strokovnjaki s posameznih področji in Center RS za poklicno in strokovno izobraževanje. Seveda bi moral biti kriterij enotnega izdelka vezan na posamezen izobraževalni program in doseganje kompetenc ob koncu drugega letnika in v korelaciji z načrtom izvajanja vajeništva.

Vajeniški dnevnik so bili v povprečju slabi. Morda je to ena od največjih pomanjkljivosti, ki smo ji bili priča pri prvih vmesnih preizkusih v vajeništvu. Vajenci premalo časa posvečajo pripravi vajeniških dnevnikov, na kar so nas opozorili tudi mentorji v podjetjih. Za izboljšanje vajeniških dnevnikov bo potreben večji angažma vseh deležnikov v izobraževalnem procesu. Od mentorja v šoli, ki poda vajencu prve napotke glede vsebine in uporabe dokumentacije, ter pisanja dnevnika, do mentorjev v podjetju, ki bodo morali biti bolj vztrajni, da bi se to izboljšalo. Prav tako lahko tudi zbornice pripomoremo k izboljšanju vodenja vajeniških dnevnikov, predvsem s pripisovanjem večje teže vajeniškemu dnevniku že na predstavitvenih dogodkih o vajeništvu in srečanjih z delodajalci, vajenci in šolami.

Dokumentaciji za izdelek/storitev oziroma delovni preizkus je bila že v pripravah posvečena premajhna pozornost. Ne moremo reči, da je bila dokumentacija generalno slaba, bila pa bi lahko boljša. Prav tako se je posamezna dokumentacija precej razlikovala ena od druge. Od zelo kakovostno pripravljene dokumentacije z risbami, krojnimi listi, opisom tehnološkega postopka in kalkulacijami, do precej pomanjkljive dokumentacije, ki je bila praktično neuporabna. V prihodnjem letu je zato potrebno pripraviti osnovne modele in vzorce dokumentacije, ki bi bila lahko v pomoč vajencem in mentorjem v podjetju pri vmesnem preizkusu.

Zaradi velike administrativne obremenitve v kratkem časovnem obdobju, vmesni preizkusi potekajo ob koncu izvajanja praktičnega usposabljanja z delom v 2. letniku, bi bilo smiselno razviti, oziroma nadgraditi podporno okolje za pomoč pri informiranju in organizaciji vmesnih preizkusov. S tem bi zmanjšali možnost napak in skrajšali postopke informiranja vajencev, delodajalcev/mentorjev in šol. Nadgradnja aplikacije, ki bo imela za eno od poglavji tudi vmesni preizkus pri Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije, že poteka. Predstavljenega ugotovitve smo razvrstili znotraj 5 kategorij za OZS (tabela 4) in 2 kategoriji za GZS (tabela 5)

Tabela 4: Izboljšave za izvedbo vmesnih preizkusov - OZS

Kategorija	Primer odgovora
Povečanje pomembnosti varovanju zdravja in varstva pri delu s poudarkom na ekologiji	Kljub temu, da je bilo na vmesnih preizkusih poskrbljeno za varnost in zdravje na delovnem mesu, gre predlog v smer povečanja pomembnosti varovanju zdravja in varstvo pri delu s poudarkom na ekologiji. Predlagamo, da se vmesni preizkus začne s predstavitvijo varstva pri delu in vplivom procesa izdelave izdelka oziroma storitve na okolje. Vajenec obrazloži povezavo med izdelkom in kakšno obremenitev izdelava tega izdelka pomeni za okolje.
Poenotenje in dvig kriterijev za delovne preizkuse	Predlagamo, da se za vsako šolsko leto pripravi naloga za enoten izdelek oziroma storitev in delovni preizkus za vsak posamezen izobraževalni program. To bi bilo nekakšno vodilo oziroma kriterij za izbiro delovnih preizkusov, ki jih po pravilu izberejo mentorji v podjetju, v dogovoru z vajenci. Mentor naj bi predlagal najmanj 3 delovne preizkuse, glede na trenutno razpoložljive kapacitete in uporabo delovnih sredstev. Predlagan enoten izdelek/polizdelek oziroma storitev ne bi bila obvezna, lahko pa služi kot etalon pri izbiri posameznega vmesnega preizkusa. S tem bi poskušali doseči višji nivo težavnosti pri vmesnih preizkusih in zmanjšati odstopanja med posameznimi vmesnimi preizkusi.
Dvig kakovosti vajeniških dnevnikov	Vajeniški dnevniki so bili v povprečju slabi. Morda je to ena od največjih pomanjkljivosti, ki smo ji bili priča pri prvih vmesnih preizkusih v vajeništvu. Vajenci premalo časa posvečajo pripravi vajeniških dnevnikov, na kar so nas opozorili tudi mentorji v podjetjih. Za izboljšanje vajeniških dnevnikov bo potreben večji angažma vseh deležnikov v izobraževalnem procesu. Od mentorja v šoli, ki poda vajencu prve napotke glede vsebine in uporabe dokumentacije, ter pisanja dnevnika, do mentorjev v podjetju, ki bodo morali biti bolj vztrajni, da bi se to izboljšalo.
Dvig kakovosti dokumentacije za izdelek/storitev oziroma delovni preizkus	Dokumentaciji za izdelek/storitev oziroma delovni preizkus je bila že v pripravah posvečena premajhna pozornost. Ne moremo reči, da je bila dokumentacija generalno slaba, bila pa bi lahko boljša. Prav tako se je posamezna dokumentacija precej razlikovala ena od druge. Od zelo kakovostno pripravljene dokumentacije z risbami, krojnimi listi, opisom tehnološkega postopka in kalkulacijami, do precej pomanjkljive dokumentacije, ki je bila praktično neuporabna. V prihodnjem letu je zato potrebno pripraviti osnovne modele in vzorce dokumentacije, ki bi bila lahko v pomoč vajencem in mentorjem v podjetju pri vmesnem preizkusu.
Podporno okolje za pomoč pri informiranju in organizaciji vmesnih preizkusov	Smiselno bi bilo razviti, oziroma nadgraditi podporno okolje za pomoč pri informiranju in organizaciji vmesnih preizkusov. S tem bi zmanjšali možnost napak in skrajšali postopke informiranja vajencev, delodajalcev/mentorjev in šol. Nadgradnja aplikacije, ki bo imela za eno od poglavji tudi vmesni preizkus pri Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije, že poteka.

B. GZS

Tabela 5: Izboljšave za izvedbo vmesnih preizkusov - GZS

Kategorija	Primer odgovora
Vzpodbuditi uporabo Načrta izvajanja vajeništva (NIV)	Nekateri mentorji bi lahko bolj uporabljali Načrt izvajanja vajeništva (NIV). Gre za pripomoček, ki jim je lahko v veliko pomoč, saj lažje sledijo, katere cilje so vajenci pri njih že osvojili. V tej smeri smo jih že spodbudili in na tem bomo gradili nadaljnje usposabljanje.
Poenotenje in dvig kriterijev za delovne preizkuse	Večinoma so mentorji zelo suvereni, drugi pa bi si želeli tudi kakšnih predlogov, kakšne naloge naj izberejo za vmesni preizkus. Zanima jih predvsem, kako zahtevne naj bodo naloge.

C. SKUPAJ

Tabela 6: Izboljšave za izvedbo vmesnih preizkusov - skupaj

Kategorija	OZS	GZS	Skupaj
Povečanje pomembnosti varovanju zdravja in varstva pri delu s poudarkom na ekologiji	1	/	1
Poenotenje in dvig kriterijev za delovne preizkuse	1	1	2
Dvig kakovosti vajeniških dnevnikov	1	/	1
Dvig kakovosti dokumentacije za izdelek/storitev oziroma delovni preizkus	1	/	1
Podporno okolje za pomoč pri informiranju in organizaciji vmesnih preizkusov	1	/	1
Vzpodbuditi uporabo Načrta izvajanja vajeništva (NIV)	/	1	1

Na obeh zbornicah se strinjajo, da je v prihajajočem se letu potrebno posvetiti pozornost poenotenju in dvigu kriterijev za določanje ter vrednotenje delovnih preizkusov na vmesnih izpitih (tabela 6). Na OZS predlagajo: » ... , da se za vsako šolsko leto pripravi naloga za enoten izdelek oziroma storitev in delovni preizkus za vsak posamezen izobraževalni program. To bi bilo nekakšno vodilo oziroma kriterij za izbiro delovnih preizkusov, ki jih po pravilu izberejo mentorji v podjetju, v dogovoru z vajenci. Mentor naj bi predlagal najmanj 3 delovne preizkuse, glede na trenutno razpoložljive kapacitete in uporabo delovnih sredstev. Predlagan enoten izdelek/polizdelek oziroma storitev ne bi bila obvezna, lahko pa služi kot etalon pri izbiri posameznega vmesnega preizkusa. S tem bi poskušali doseči višji nivo težavnosti pri vmesnih preizkusih in zmanjšati odstopanja med posameznimi vmesnimi preizkusi.«

Drugi predlogi za izboljšanje so še:

- ~ Poudarjanje varovanja zdravja in varstva pri delu s poudarkom na ekologiji:
»Predlagamo, da se vmesni preizkus začne s predstavitvijo varstva pri delu in vplivom procesa izdelave izdelka oziroma storitve na okolje. Vajenec obrazloži povezavo med izdelkom in kakšno obremenitev izdelava tega izdelka pomeni za okolje.«
- ~ Iskati vzvode, da se pri mentorjih ozavesti pomen uporabe NIV.
- ~ Iskanje poti za dvig kakovosti vajeniških dnevnikov:

»Za izboljšanje vajeniških dnevnikov bo potreben večji angažma vseh deležnikov v izobraževalnem procesu. Od mentorja v šoli, ki poda vajencu prve napotke glede vsebine in uporabe dokumentacije, ter pisanja dnevnika, do mentorjev v podjetju, ki bodo morali biti bolj vztrajni, da bi se to izboljšalo.«

~ Dvig kakovosti dokumentacije za izdelek/storitev oziroma delovni preizkus:

» ... se je posamezna dokumentacija precej razlikovala ena od druge. Od zelo kakovostno pripravljene dokumentacije z risbami, krojnimi listi, opisom tehnološkega postopka in kalkulacijami, do precej pomanjkljive dokumentacije, ki je bila praktično neuporabna. V prihodnjem letu je zato potrebno pripraviti osnovne modele in vzorce dokumentacije, ki bi bila lahko v pomoč vajencem in mentorjem v podjetju pri vmesnem preizkusu.«

~ Na OZS predlagajo še nadgradnjo podpornega okolja, ki ga uporabljajo za informiranje in organizacijo vajeništva.

3.2 Ocena usposabljanja in usposobljenost nadzornikov za izvedbo vmesnih preizkusov

2. a) Kako ocenjujete usposabljanja nadzornikov za izvedbo vmesnih preizkusov? Kaj je bilo dobro?

A. OZS

Tabela 7: Pozitivni vidiki usposabljanja nadzornikov - OZS

Kategorija	Primer odgovora
Dobro	
Skupno izobraževanje nadzornikov in mentorjev na GZS	
Individualno usposabljanje	Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije je poleg skupnega izobraževanja nadzornikov in mentorjev, ki je potekalo na Gospodarski zbornici Slovenije, izvedla tudi individualno usposabljanje nadzornikov. Vsebina individualnih izobraževanj oziroma strokovnih pogovorov je bila razdeljena v dva dela. Prvi del se je dotikal izobraževalnega programa kot celote, drugi del pa posameznega načrta izvajanja vajeništva in same organizacije izvedbe tudi glede na specifično podjetje.

Pozitivni vidiki usposabljanja nadzornikov na OZS so zajeti v kategoriji Individualnega usposabljanja in razvidni iz tabela 7.

B. GZS

Tabela 8: Pozitivni vidiki usposabljanja nadzornikov - GZS

Kategorija	Primer odgovora
Dobro	
Skupno izobraževanje	Na usposabljanju so se nadzorniki seznanili z zakoni in pravilniki, ki urejajo področje opravljanja vmesnih preizkusov, izvedbo, potekom, terminskim

Kategorija	Primer odgovora
nadzornikov in mentorjev na GZS	<p>načrtom, vsebino, načinom in postopkom ter dokumentacijo za vmesni preizkus. Predstavili smo jim tudi možne kriterije strokovnega pogovora in načina podaje svojega mnenja vajencem in mentorjem. Govorili smo tudi o časovnih okvirih, torej o trajanju vmesnega preizkusa. Seznanili smo jih tudi z vso dokumentacijo, ki jo pripravljajo mentorji in posredujejo šoli. Pozornost smo posvetili tudi vajeniškim dnevnikom.</p> <p>Nadzorniki so vso dokumentacijo prejeli tako v tiskani kot elektronski obliki. Predstavili smo jim tudi navodila za izvajanje vmesnih preizkusov, ter jim pripravili pripomoček "check listo", kaj vse nadzornik mora urediti glede vmesnih preizkusov. Pregledali smo tudi celoten zapisnik, ki ga morajo nadzorniki izpolnjevati v podjetju za posameznega vajenca.</p> <p>Na usposabljanje smo povabili tudi predstavnike OZS, ker se zavedamo pomena enotnega pristopa na celotnem vsebinskem področju izvajanja Zakona o vajeništvu ter tudi pomena zagotavljanja enake kakovosti vajeništva (v najširšem pomenu besede) za vse ciljne skupine. Veliko je našega lastnega vložka in dobre volje, da izpeljemo stvari tako, da so čim bolj zadovoljni vsi akterji, vključeni v vajeništvo.</p>
Individualno usposabljanje	<p>Usposabljanje je bilo izvedeno izključno v organizaciji GZS - na našo lastno pobudo. Za nadzornike smo organizirali skupinsko usposabljanje v mesecu februarju 2019. Za tiste, ki se ga niso mogli udeležiti, pa smo opravili individualni sestanek in jim na tak način predstavili potek.</p>

Pozitivni vidiki usposabljanja nadzornikov za GZS so kategorizirani v tabeli 8.

C. SKUPAJ

Tabela 9: Pozitivni vidiki usposabljanja nadzornikov - skupaj

Kategorija	OZS	GZS	Skupaj
Dobro	1	1	2
Skupno izobraževanje nadzornikov in mentorjev na GZS	1	1	2
Individualno usposabljanje	1	1	2

Skupna sinteza pozitivnih vidikov usposabljanja nadzornikov je prikazana v tabeli 9.

2. b) Kako ocenjujete usposabljanja nadzornikov za izvedbo vmesnih preizkusov? Kje so potrebne izboljšave? Kakšni so vaši predlogi za izboljšave?

A. OZS

Tabela 10: Izboljšave za usposabljanje nadzornikov - OZS

Kategorija	Primer odgovora
Predlog dodatnih vsebin	<p>~ Varstvo pri delu in ekologija.</p> <p>~ Obravnava nalog oziroma delovnih preizkusov za vmesni preizkus z vidika določanja minimalnih kriterijev in nivoja težavnosti.</p> <p>~ Priprava enotne naloge za izdelek oziroma storitev in delovni preizkus za vsak posamezen izobraževalni program.</p>

Kategorija	Primer odgovora
	~ Priprava dokumentacije za vmesni preizkus za vsak izobraževalni program. ~ Vodenje vajeniškega dnevnika kot pomemben segment izobraževalnega programa.

Izboljšave za usposabljanje nadzornikov po mnenju OZS so razvidne iz tabele 10. Tabela 11 prikazuje izboljšave z vidika GZS.

B. GZS

Tabela 11: Izboljšave za usposabljanje nadzornikov - GZS

Kategorija	Primer odgovora
Še večja osredotočenost na operativno izvedbo	V prihodnjem letu bomo, glede na pozitivne odzive, usposabljanje ponovno pripravili. Zasnovali ga bomo lahko še bolj operativno, s čisto konkretnimi nasveti, saj imamo že prve izkušnje z izvedbo.
Težave s financiranjem	Žal za vse aktivnosti (kot so usposabljanje mentorjev, nadzornikov, svetovanje po telefonu, distribucija gradiv in dokumentacije za nadzor na samem kraju, stroški obveščanja, potni stroški ...) plačilo, ki ga prejmemo s strani MIZŠ, pokrije le manjši del, zato velik finančni del, ki se nanaša na vmesne preizkuse, GZS krije povsem sama iz lastnih sredstev.

C. SKUPAJ

Tabela 12: Izboljšave za usposabljanje nadzornikov - skupaj

Kategorija	OZS	GZS	Skupaj
Predlog dodatnih vsebin	1	/	1
Še večja osredotočenost na operativno izvedbo	/	1	1
Težave s financiranjem	/	1	1

Na OZS predlagajo dodatne vsebine pri usposabljanju nadzornikov (tabela 12):

- ~ Varstvo pri delu in ekologija.
- ~ Obravnava nalog oziroma delovnih preizkusov za vmesni preizkus z vidika določanja minimalnih kriterijev in nivoja težavnosti.
- ~ Priprava enotne naloge za izdelek oziroma storitev in delovni preizkus za vsak posamezen izobraževalni program.
- ~ Priprava dokumentacije za vmesni preizkus za vsak izobraževalni program.
- ~ Vodenje vajeniškega dnevnika kot pomemben segment izobraževalnega programa.

Na GZS pa so povedali, da bodo naslednje leto pri usposabljanju dali poudarek na operativno izvedbo vmesnih preizkusov in na konkretne rešitve, ki so jih pridobili v tem letu. Poleg tega opozarjajo, da velik finančni del, ki se nanaša na vmesne preizkuse, krijejo iz lastnih sredstev. Želeli bi, da jih država pri tem bolj podpre.

2. c) Kako ocenjujete usposobljenost nadzornikov za izvedbo vmesnih preizkusov?

A. OZS

Tabela 13: Ocena usposobljenosti nadzornikov za izvedbo vmesnih preizkusov - OZS

Kategorija	Primer odgovora
Dobra usposobljenost	Nadzornika, ki sta sodelovala pri vmesnih preizkusih sta bila aktivna tudi pri pripravi kataloga praktičnega usposabljanja, zato so jima bile predvsem strokovno teoretične vsebine zelo blizu. Praktično usposabljanje z delom v delovnem procesu ima določene specifike, ki sta jih nadzornika poznala, saj že vrsto let sodelujeta pri vmesnih preizkusih pri dijakih z individualnimi učnimi pogodbami in pri zaključnih izpitih v šolskem delu srednjega poklicnega izobraževanja. Pri vmesnem preizkusu nadzorniki stopajo v okolje, ki jim je tuje, zato je poleg dobre strokovne podkovanosti zelo pomembna dobra komunikacija z delodajalcem in mentorjem v podjetju.

B. GZS

Tabela 14: Ocena usposobljenosti nadzornikov za izvedbo vmesnih preizkusov - GZS

Kategorija	Primer odgovora
Dobra usposobljenost	Glede strokovnosti smo izbrali same take nadzornike, ki so imeli ogromno praktičnih izkušenj in tudi pedagoško znanje. Izbrali smo 7 različnih. Večina je imela 30 ali celo več let delovnih izkušenj. Vsi nadzorniki so vrhunsko usposobljeni na specifičnem poklicnem področju, kar se nam je zdelo izrednega pomena, prav zaradi kakovostnega spremljanja razvoja specifičnih kompetenc vajencev, upoštevajoč NIV in katalog praktičnega usposabljanja, v okviru celotnega izobraževalnega programa. Res je, da so nekateri nadzorniki opravljali vmesne preizkuse prvič, vendar nismo opazili večjih zadreg v pristopu. Poleg usklajevanja terminov smo skupaj načrtali najboljšo pot, kako pristopiti k izvedbi tako, da je bilo za vse udeležence preizkusa najbolj sprejemljivo. Z vsemi nadzorniki smo sodelovali tudi med samo izvedbo. Na vmesni preizkus smo šli skupaj z njimi, ali pa smo jih poklicali takoj po izvedbi. Z vsemi smo opravili tudi evalvacijski pregled po zaključku.

C. SKUPAJ

Tabela 15: Ocena usposobljenosti nadzornikov za izvedbo vmesnih preizkusov - skupaj

Kategorija	OZS	GZS	Skupaj
Dobra usposobljenost	1	1	2

Predstavnika obeh zbornic ocenjujeta, da so nadzorniki dobro usposobljeni za izvajanje vmesnih preizkusov (tabela 13, tabela 14, tabela 15). Predstavniki OZS je poudaril, da sta nadzornika pred tem sodelovala tudi pri nastajanju KPU, kar je prispevala k večjemu poznavanju tega, katera teoretična znanja so predvidena pri usvajanju kompetenc. Nadzornika sta v preteklosti že izvajala vmesne preizkuse pri dijakih z individualnimi učnimi pogodbami.

Predstavnica GZS pa je poudarila dobro sodelovanje z nadzorniki med vmesni preizkusi. Kot je povedala, so šli na nekatere vmesne preizkuse z nadzorniki, z drugimi pa so naredili evalvacijo po zaključku vmesnega preizkusa.

3.3 Ocena Zapisnika o opravljanju vmesnega preizkusa

3. a) Kako ocenjujete Zapisnik o opravljanju vmesnega preizkusa? Katere so pozitivne plati zapisnika?

A. OZS

Tabela 16: Pozitivni vidiki zapisnika o vmesnih preizkusih - OZS

Kategorija	Primer odgovora
Dobro pripravljen	Zapisnik, ki je bil pripravljen na podlagi dolgoletnih izkušenj pri izvedbi vmesnih preizkusov v šolski obliki poklicnega izobraževanja, je zadostil potrebam izvedbe vmesnih preizkusov. Menimo, da zapisnik podaja celovito sliko izvedenega vmesnega preizkusa, predvsem pa trenutno stanje vajenca in kompetence, ki jih je do sedaj pridobil. Iz zapisnika je razvidna usmeritev vajenca in pomanjkljivosti, ki jih mora odpraviti, da bi lahko uspešno pristopil k zaključnemu izpitu.
Daje celovito sliko	Pozitivna plat zapisnika je, da lahko iz njega razberemo trenutno situacijo v obratovalnici, tako s pridobljenimi kompetencami vajenca, kot tudi same obratovalnice, pogojev dela in mentorstva.

B. GZS

Tabela 17: Pozitivni vidiki zapisnika o vmesnih preizkusih - GZS

Kategorija	Primer odgovora
Dobro pripravljen	Glede na odzive nadzornikov opazamo, da so bili pripravljeni dobro in tako omogočajo ustrezno vrednotenje posameznih znanj, veščin in pridobljenih kompetenc vajencev.
Daje celovito sliko	Zapisnik omogoča preglednost glede trenutne usposobljenosti vajencev skladno z Načrtom izvajanja vajeništva (NIV) in hkrati omogoča preglednost nad kakovostjo pogojev, v katerih vajenci opravljajo vajeništvo v posameznem podjetju. Zapisnik vsebuje bistvene elemente vmesnega spremljanja in je kratek, jedrnat, a obenem dovolj poglobljen in nazoren.
Funkcionalnost	Opazamo, da je res dobro, da smo se odločili, da ga pripravimo na kopirnem papirju, saj nadzornikom na ta način omogočimo, da ga izpolnjuje le enkrat, vajenec in podjetje pa vseeno dobita enako kopijo zapisa.

C. SKUPAJ

Tabela 18: Pozitivni vidiki zapisnika o vmesnih preizkusih - skupaj

Kategorija	OZS	GZS	Skupaj
Dobro pripravljen	1	1	2
Daje celovito sliko	1	1	2
Funkcionalnost	/	1	1

Na obeh zbornicah se strinjajo, da je Zapisnik o opravljanju vmesnega preizkusa dobro pripravljen in da omogoča vpogled v usposobljenost vajencev in preglednost nad kakovostjo pogojev, v katerih vajenci opravljajo vajeništvo v posameznem podjetju (tabela 16, tabela 17,

tabela 18). Na GZS opažajo, da je bila odločitev, da je zapisnik na kopirnem papirju dobra, saj je nadzornikom prihranjen čas za izpolnjevanje; zapisnik izpolni enkrat, »...vajenec in podjetje pa vseeno dobita enako kopijo zapisa«.

3. b) Kako ocenjujete Zapisnik o opravljanju vmesnega preizkusa? Kje so potrebne izboljšave? Kakšni so vaši predlogi za izboljšave?

A. OZS

Tabela 19: Predlog izboljšav Zapisnika o opravljanju vmesnih preizkusov - OZS

Kategorija	Primer odgovora
Dokumentacija kot dodatek k zapisniku	Predlagamo, da se zapisniku, kot obvezni del vmesnega preizkusa, doda kopija dokumentacije, ki jo vajenec v sodelovanju z mentorjem pripravi pred vmesnim preizkusom. S tem bi dvignili nivo pomembnosti, ki jo ima dokumentacija pri izdelku oziroma storitvi. Prav tako bi bila preko dokumentacije možna primerjava različnih nalog oziroma delovnih preizkusov.
Spodbujanje nadzornikov k čim bolj podrobnim opisom opomb	Izboljšava, ki jo predlagamo, ni toliko v smislu spremembe zapisnika, kot v tem, da nadzornike na usposabljanju opozorimo na bolj podroben opisni del vmesnega preizkusa, ki ga nadzorniki zapišejo pod opombe. Širši in bolj poglobljen opis daje boljši splošni vpogled na izvedbo vmesnega preizkusa, tudi za tiste, ki na vmesnem preizkusu niso bili prisotni.

Predlog izboljšav Zapisnika o opravljanju vmesnih preizkusov s strani OZS gre v smeri organizacije in dopolnitve dokumentacije s katero bi celoten proces vmesnih preizkusov lahko izboljšali (tabela 19).

B. GZS

Tabela 20: Pozitivne plati izvedbe vmesnih preizkusov - GZS

Kategorija	Primer odgovora
Usmerjanje nadzornikov v preverjanje razumevanja njihovih ocen pri vajencih	Glede na to, da vajenci dobijo 1 izvod zapisnika, morajo nadzorniki preveriti, ali tudi vajenci razumejo, na kateri del se nanaša njihova ocena/mnenje. Le če bodo vajenci točno vedeli, kaj so nadzorniki opazili, bodo lahko svoje večine v prihodnje še izboljšali in tako še bolj uspešno opravljali svoje delovne naloge.

Predlog GZS gre v smeri usmerjanja nadzornikov v preverjanje razumevanja njihovih ocen pri vajencih (tabela 20).

C. SKUPAJ

Tabela 21: Pozitivne plati izvedbe vmesnih izpitov - skupaj

Kategorija	OZS	GZS	Skupaj
Usmerjanje nadzornikov v preverjanje razumevanja njihovih ocen pri vajencih	/	1	1
Dokumentacija kot dodatek k zapisniku	1	/	1

Kategorija	OZS	GZS	Skupaj
Spodbujanje nadzornikov k čim bolj podrobnim opisom opomb	1	/	1

S strani zbornic so bili podani 3 predlogi za izboljšavo zapisnika oziroma izboljšanje njegove funkcije (tabela 21):

- ~ *»Predlagamo, da se zapisniku, kot obvezni del vmesnega preizkusa, doda kopija dokumentacije, ki jo vajenec v sodelovanju z mentorjem pripravi pred vmesnim preizkusom. S tem bi dvignili nivo pomembnosti, ki jo ima dokumentacija pri izdelku oziroma storitvi.«*
- ~ Spodbujanje nadzornikov k čim bolj podrobnim opisom opomb v zapisniku:
»Širši in bolj poglobljen opis daje boljši splošni vpogled na izvedbo vmesnega preizkusa, tudi za tiste, ki na vmesnem preizkusu niso bili prisotni.«
- ~ Usmerjanje nadzornikov v preverjanje razumevanje njihovih ocen pri vajencih:
»Glede na to, da vajenci dobijo 1 izvod zapisnika, morajo nadzorniki preveriti, ali tudi vajenci razumejo, na kateri del se nanaša njihova ocena/mnenje. Le če bodo vajenci točno vedeli, kaj so nadzorniki opazili, bodo lahko svoje veččine v prihodnje še izboljšali in tako še bolj uspešno opravljali svoje delovne naloge.«

3. c) Kako ocenjujete Zapisnik o opravljanju vmesnega preizkusa? Bi v rubriko »Doseganje kompetenc vajenca« dodali še kaj za preverjanje? Kaj konkretno? Bi kaj izpustili, kaj konkretno?

A. OZS

Tabela 22: Morebitne dopolnitve rubrike »Doseganje kompetenc vajenca« - OZS

Kategorija	Primer odgovora
Ni dodatnih predlogov	Vsebina trditev v rubriki »Doseganje kompetenc vajenca« je z vsebinskega vidika zastavljena dovolj široko in strokovno, da je iz nje razvidna trenutna situacija v obratovalnici in doseganje kompetenc vajenca. Na vsebino rubrike »Doseganje kompetenc vajenca« ni dodatnih predlogov oziroma pripomb.

B. GZS

Tabela 23: Morebitne dopolnitve rubrike »Doseganje kompetenc vajenca« - GZS

Kategorija	Primer odgovora
Ni dodatnih predlogov	V rubriko »Doseganje kompetenc vajenca« ne bi dodajala nič na novo, tudi izpuščala ne bi nič, saj se mi rubrike zdijo ustrezne.

C. SKUPAJ

Tabela 24: Morebitne dopolnitve rubrike »Doseganje kompetenc vajenca« - skupaj

Kategorija	OZS	GZS	Skupaj
Ni dodatnih predlogov	1	1	2

Na obeh zbornicah se strinjajo, da je rubrika »Doseganje kompetenc vajenca« ustrezno zasnovana in je ne bi spreminjali (tabela 22, tabela 23, tabela 24).

3. d) Kako ocenjujete Zapisnik o opravljanju vmesnega preizkusa? Ali vsebuje rubrika »Mnenje nadzornika o delodajalcu in mentorju« vse potrebne elemente. Bi kaj dodali, kaj konkretno? Bi kaj izpustili, kaj konkretno?

A. OZS

Tabela 25: Morebitne dopolnitve rubrike »Mnenje nadzornika o delodajalcu in mentorju« - OZS

Kategorija	Primer odgovora
Ni dodatnih predlogov	Pristojni zbornici sta odgovorni za preverjanje in verifikacijo učnih mest, zato dodatno preverjanje s strani nadzornika načeloma ni potrebno. Pristojni zbornici pred izvedbo praktičnega usposabljanja preverita materialne pogoje na učnem mestu in kadrovske pogoje mentorja. Na Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije smo mnenja, da je v začetni fazi izvajanja vajeništva to morda smiselno ponovno preveriti, kasneje pa bi se morali zanesti na že izvedeno predhodno preverjanje obratovalnic in mentorjev s strani pristojnih zbornic.

B. GZS

Tabela 26: Morebitne dopolnitve rubrike »Mnenje nadzornika o delodajalcu in mentorju« - GZS

Kategorija	Primer odgovora
Ni dodatnih predlogov	Tudi rubrika »Mnenje nadzornika o delodajalcu in mentorju« se mi zdi v tem trenutku v celoti ustrezna.

C. SKUPAJ

Tabela 27: Morebitne dopolnitve rubrike »Mnenje nadzornika o delodajalcu in mentorju« - skupaj

Kategorija	OZS	GZS	Skupaj
Ni dodatnih predlogov	1	1	2

Na obeh zbornicah se strinjajo, da je tudi rubrika »Mnenje nadzornika o delodajalcu in mentorju« v tem trenutku v celoti ustrezno zasnovana in je ne bi spreminjali (tabela 25, 26, 27).

4 LITERATURA

- Mesec, B. (1998). Uvod v kvalitativno raziskovanje v socialnem delu. Ljubljana: Visoka šola za socialno delo.

5 PRILOGE

5.1 PRILOGA C – Anketni vprašalnik za področje vmesnih preizkusov za zbornici

Anketni vprašalnik za področje vmesnih preizkusov za zbornici

1. Kako ocenjujete letošnjo izvedbo vmesnih preizkusov?
 - a) Kaj je bilo dobro?
 - b) Kje so potrebne izboljšave? Kakšni so vaši predlogi za izboljšave?
2. Kako ocenjujete usposabljanja nadzornikov za izvedbo vmesnih preizkusov?
 - a) Kaj je bilo dobro?
 - b) Kje so potrebne izboljšave? Kakšni so vaši predlogi za izboljšave?
 - c) Kako ocenjujete usposobljenost nadzornikov za izvedbo vmesnih preizkusov?
3. Kako ocenjujete Zapisnik o opravljanju vmesnega preizkusa?
 - a) Katere so pozitivne plati zapisnika?
 - b) Kje so potrebne izboljšave? Kakšni so vaši predlogi za izboljšave?
 - c) Bi v rubriko »Doseganje kompetenc vajenca« dodali še kaj za preverjanje? Kaj konkretno? Bi kaj izpustili, kaj konkretno?
 - d) Ali vsebuje rubrika »Mnenje nadzornika o delodajalcu in mentorju« vse potrebne elemente. Bi kaj dodali, kaj konkretno? Bi kaj izpustili, kaj konkretno?
4. Katere promocijske aktivnosti ste letos izvedli za promocijo vajeništva. Navedite aktivnosti in jih na kratko opišite (komu so bile namenjene, kako so bile izvedene, kakšno gradivo je nastalo ...)?
5. Katere druge aktivnosti v okviru vajeništva ste še izvedli. Na kratko pišite aktivnosti, njihovo količino. Način izvedbe ...
6. Kako vidite nadaljnji razvoj vajeništva v Sloveniji? Kakšna so vaša konkretna priporočila in za koga?